

## TRANSPORT TIZIMIDA AHOLI UCHUN ISH IZLASH PLATFORMASINI ISHLAB CHIQISH

---

**Rasulmuhamedov M.M.,**

*Toshkent davlat transport universiteti*

**Shukurova Sh.B.,**

*Toshkent davlat transport universiteti*

**Qo'chqorov B.D.,**

*Toshkent davlat transport universiteti*

DOI: <https://doi.org/10.47689/978-9943-7818-0-1-v2-pp67-69>

**Annotatsiya:** Bugungi kunda raqamli platformalar eng ko'p muhokama qilinadigan mavzularning tepasida. Ularning voqelikni o'zgartirishdagi asosiy rolini iqtisodchilar va siyosatchilar, IT-mutaxassisleri va ishlab chiqarish vakillari, fan va madaniyat, ta'lim va tibbiyot vakillari aytadi. Hayotimizning barcha jabhalarida raqamli muhitni yaratish bo'yicha maqsadli, rejali ishlarni boshlash vaqti kelganiga hamma ham rozi. Asosiy e'tibor, birinchi navbatda, blokcheyn, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlarni tahlil qilish kabi istiqbolli innovatsion texnologiyalarga qaratilgan. Lekin, afsuski, raqamli kelajak haqidagi munozaralarda fundamental texnologiyalar muhokamasiga asossiz ravishda kam e'tibor qaratilmoqda.

**Kalit so'zlar:** Android, IOS, mobil ilova, nazariy, amaliy, Laravel, October CMS, server

### **Kirish.**

Har qanday raqamli muhitni qurishning markazida "protssessor – operatsion tizim" texnologik juftligi yotadi [1]. Protssessor raqamli muhitning moddiy infratuzilmasini tashkil etuvchi barcha qurilmalarning "yuragi va miyasi"dir [2]. Operatsion tizim unga iste'molchi xususiyatlarini beradi: u qo'llaniladigan uskunada amaliy dasturiy ta'minotning ishlashini ta'minlaydi [3]. Mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish darajasi bevosita raqamli muhit sifatiga bog'liq bo'lganligi sababli, asosiy elementlarni tanlashda noto'g'ri hisob-kitoblar nafaqat xavf, balki milliy xavfsizlikka tahdidga aylanishi mumkin [4-6].

Aksariyat tarmoqlar tashqi hujumlar va kiberhujumlardan ishonchli himoyalangan, sanktsiyalar xavfiga duchor bo'lmagan va katta yuk ostida ko'p sonli tranzaktsiyalarni qayta ishlashga qodir bo'lgan ishonchli yuqori texnologiyali raqamli muhitlarni talab qiladi. Ushbu shartlarga rioya etilishini faqat mahalliy texnologiyalar asosida yaratilgan dasturiy va texnik vositalargina ta'minlaydi.

Davlat sektorida va biznesda foydalanish tajribasi shuni ko'rsatadiki, ular haqiqatan ham G'arb echimlariga to'liq muqobil bo'lib xizmat qiladi va bir qator xususiyatlar bo'yicha ulardan ustundir, chunki ular mahalliy tashkilotlarning ehtiyojlariga, birinchi navbatda, biznes sohasida. axborot xavfsizligi.

Eng keng tarqalgan xorijiy operatsion tizimdan farqli o'laroq, eng yaxshi rus operatsion tizimlari bepul dasturiy ta'minotga (Linux yadrosi va ochiq manba komponentlari) asoslangan. Ochiq manba tufayli ular tashkilotning dasturiy resurslariga ruxsatsiz kirish uchun orqa eshiklarni o'z ichiga olmaydi. Bu raqamli infratuzilma poydevoriga xususiy "qora quti" emas, balki zarur xususiyatlarga ega "shaffof" operatsion tizimni qo'yish imkonini beradi.

## Asosiy qism.

Tanlangan mavzuning dolzarbligi shundaki, ko'pchilik telefondan kommunikator sifatida foydalanadi. Shuning uchun biz aholi uchun mobil ish qidirish platformasini yaratishga qaror qildik. Bu tadqiqotning amaliy ahamiyati, ishning yangiligi shundaki, bu ishlanma aholiga nafaqat taklif qilingan ro'yxatdagi vazifalarni tanlashga, balki muayyan xizmatlarni taqdim etish bo'yicha takliflar berishga yordam beradi.

Ushbu ishning maqsadi Android va iOS uchun mobil ilovani ishlab chiqishdir. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalarni hal qilish kerak: "mobil ilova" tushunchasini o'rganish; maqsadli auditoriya bilan muloqot jarayonida zamonaviy mobil ilovalarning rolini ko'rib chiqish; mobil ilovani ishlab chiqishni amalga oshirish vositalarini o'rganish va tanlash; Android va iOS uchun mobil ilovani ishlab chiqish.

Belgilangan maqsad va vazifalarga erishish uchun ishda quyidagi usullardan foydalanildi: maxsus adabiyotlarni tahlil qilish va umumlashtirish, sintez qilish, tasniflash, taqqoslash, modellashtirish.

Tadqiqot ikki bosqichda o'tkazildi:

1) nazariy – mavzu bo'yicha adabiyotlarni tahlil qilish va umumlashtirish, turli manbalardan materiallarni tanlash;

2) amaliy – mobil ilovani yaratish texnologiyalari va mexanikasi tavsiflash.

Bu asrda – IT texnologiyalari asrida – deyarli hamma smartfon bor. Ko'pchilik bu qurilmasiz bir kunni tasavvur ham qila olmaydi, chunki u hayotni ancha osonlashtiradi. Mobil ilova nima? Mobil ilova – bu smartfonlar, planshetlar va boshqa mobil qurilmalarda ishlash uchun mo'ljallangan dasturiy ta'minot.

Mobil ilovani yozish uchun quyidagi masalalarni ko'rib chiqish kerak:

1) operatsion tizimni tanlash;

2) rivojlanish muhitini tanlash;

3) dasturlash tilini tanlash;

4) funktsionallik;

5) ilovaning server qismini tanlash.

Bugungi kunga qadar faqat ikkita operatsion tizim eng mashhur – iOS va Android va bu ularning tanlovida asosiy omilga aylandi.

Keyingi qadam dasturlash tilini tanlashdir. Bu erda dasturning ishlashi va platformalararo til muhim ahamiyatga ega. Ba'zi sinovlar va ishlash tahlillaridan so'ng, men PHP dasturlash tilining Laravel frameworkidagi October CMS texnologiyalaridan foydalanishga qaror qildim, til menga mos tuyuldi, bundan tashqari, u yirik IT kompaniyalari tomonidan faol ishlab chiqilgan va yetarli miqdordagi hujjatlar bilan qo'llab-quvvatlangan.

Keyinchalik, biz rivojlanish muhitini tanlashimiz kerak edi. Mening tanlovim Androidstudioga to'g'ri keldi. Uning interfeysi bizga yaqin edi, chunki bu muhitda tajribamiz bor edi, lekin boshqa dasturlash tilida.

Server qismida ba'zi muammolar bor edi, chunki bizda o'z serverimiz yo'q va texnik xizmat ko'rsatish bilan sozlash juda ko'p vaqtni oladi. Ko'pgina onlayn manbalarni tahlil qilib, biz heroku serverini tanladik va ma'lumotlar bazasi sifatida mongoDB ishlatamiz.

Mobil ilovaning mexanikasi. Birinchi maket yuklash ekrani, kelajakda ilovani ochishga ko'p vaqt talab qilmasligi uchun ilovaning elementlari va kutubxonalarini yuklash kerak. Ikkinchi ekran avtorizatsiya bo'lib, foydalanuvchi google akkaunti

orqali tizimga kirishi yoki tegishli tugmani bosish orqali ro'yxatdan o'tgan akkauntning login va parolidan foydalanib tizimga kirishi mumkin. Agar foydalanuvchi ilovada akkauntga ega bo'lmasa, uni ilovada ro'yxatdan o'tkazishi mumkin. Maydonni tekshirish ham mavjud. Foydalanuvchi o'z ma'lumotlarini kiritib, ro'yxatdan o'tish tugmasini bosgandan so'ng, u ma'lumotlar bazasida akkaunt va parol bilan doimiy loginga ega bo'ladi. Asosiy menyuning keyingi elementi lentadir. Foydalanuvchi takliflar ro'yxatini aylanib chiqishi va unga mos keladigan taklifni bosishi mumkin, shundan so'ng vazifa ochiladi va ish ostida sharhlar yozish, ish beruvchiga savollar berish imkoniyati paydo bo'ladi. Agar foydalanuvchi topshiriqdan to'liq qoniqsa, u "Javob berish" tugmasini bosish va shu bilan ish beruvchi bilan bog'lanishi mumkin. Asosiy menyuning oxirgi elementi – Profil. Ushbu elementda siz ekranning burchagidagi kontekst menyusi orqali akkauntni taxrir qilishingiz yoki bir xil nomdagi elementlarni bosish orqali foydalanuvchining faol va bajarilgan vazifalarini ko'rishingiz mumkin.

Rivojlanish jarayonining samaradorligi turli bosqichlar va funksional rollarni bajarish uchun mo'ljallangan vositalarni birlashtirish orqali oshiriladi. Agar ishlab chiqish muhiti jarayon mantig'ini qo'llab-quvvatlaydigan ish oqimini boshqarish mexanizmini ham amalga oshirsa, bu allaqachon biznes jarayoni sifatida rivojlanishni boshqarishni avtomatlashtirishga qaratilgan qadamdir. Qoida tariqasida, bunday mexanizmlar konfiguratsiya va o'zgarishlarni boshqarish tizimiga (dasturiy ta'minot konfiguratsiyasini boshqarish, SCM) asoslangan. U asosiy rivojlanish artefaktlari (talablar, dizayn modellari, manba kodlari, testlar va tayyor dasturning bajariladigan modullari) to'g'risidagi metama'lumotlarning yagona omborini yuritadi, ularning bosqichdan bosqichga va iteratsiyadan iteratsiyaga o'zgarishini kuzatib boradi va sinxronizatsiyani ta'minlaydi. taqsimlangan loyiha guruhlarini a'zolarining ishi.

Xulosa qilib aytganda, aynan transport tizimida ishlashni xoxlovchi aholi uchun tushunarli va qulay platforma yaratamiz. Ushbu platforma tushunarli interfeysga ega boladi. Uni mobil telefon orqali ishlatish, transport tizimidagi bosh ish o'rinlari bilan tanishish, rezyume qoldirish va transport korxonalari esa o'z bo'sh ish o'rinlari haqidagi takliflarini platformaga joylashtirishlari va kerakli mutaxasislarni topishlari mumkin.

#### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:**

1. Нейт Купер и Ким Джи: «Как создать сайт. Комикс-путеводитель по HTML, CSS и WordPress» Издательство: МИФ, Год: 2019.
2. Джон Дакетт: «HTML и CSS. Разработка и дизайн веб-сайтов» Издательство: ЭКСМО, Год: 2020.
3. Технологический процесс склада вагонного депо при автоматизации учетных операций. Т.Р. Нурмухамедов, Ж.Н. Гулямов – Sustainable Development Forum 2022, 2022.
4. Development of the information system for inventory control of wagon depot stock. T.R. Nurmukhamedov, J.N. Gulyamov, T.S. Tashmetov – AIP Conference Proceedings, 2022.
5. Modeling of a railway warehouse commodity and material values accounting (on the example of a train depot). T.R. Nurmukhamedov, Z.N. Gulyamov, S.T. Shaxidaeva – AIP Conference Proceedings, 2021.
6. Складские операции вагонного депо пассажирской службы с элементами логистики. Т.Р. Нурмухамедов, Ж.Н. Гулямов – Глобус: технические науки, 2021.